

STUDIU

Muzeul de Artă Craiova

Palatul Jean Mihail

Asociația Mereu pentru Europa · Craiova, 2016

Studiu realizat în cadrul proiectului „Green School Education as a Promotion of Sustainable Use of Cultural and Natural Heritage and Resources", cod 15.2.1.001, cofinanțat de Uniunea Europeană prin Fondul European de Dezvoltare Regională, în cadrul Programului Interreg V-A România–Bulgaria.
Conținutul acestui material nu reprezintă în mod necesar poziția oficială a Uniunii Europene.
www.mpe.ro

Prezentare generală

Muzeul de Artă din Craiova este găzduit în cea mai frumoasă clădire a Băniei şi chiar a Olteniei. Această bijuterie arhitectonică a fost construită între 1900 – 1907, după planurile arhitectului francez Paul Gottereau, la cererea lui Constantin Mihail (Dini) (1837-1908), unul dintre cei mai bogaţi oameni din România de atunci.
La mai bine de o sută de ani de la construcţie, **Palatul Jean Mihail** reuşeşte să rămână nu doar una dintre cele mai somptuoase clădiri din centrul Craiovei, ci şi unul dintre cele mai importante monumente de arhitectură civilă de început de secol XX din România. Cu o amplasare privilegiată, înconjurat de un mic parc ornamental în stil francez, stânjenit oarecum de vecinătatea blocurilor de locuinţe care au apărut în a doua jumătate a anilor ’50, Palatul are ceva din atracţia şi distincţia unei bijuterii migălos meşteşugite. El stârneşte admiraţia şi curiozitatea trecătorilor care, nu de puţine ori, se opresc încântaţi amintind povestea acoperişului din monede de aur – desigur doar o legendă ce a traversat timpurile fixând în memoria locului „figura” lui Constantin Mihail, a cărui avere impresionantă ar fi făcut posibilă chiar împlinirea unei asemenea fantezii.

Intrarea prin stânga

Ieşirea prin dreapta

Imediat ce treci de poartă şi intri în grădină, parcă orice altceva dispare din jurul tău. Te laşi purtat într-o lume de poveste cu cavaleri şi domniţe. Te aştepţi să apară o caleaşcă din care să coboare femei în rochii de gală şi bărbaţi îmbrăcaţi după ultima modă a secolului trecut. Totul în jur îţi trezeşte imaginaţia... lux şi eleganţă.

De altfel, planul construcţiei se apropie destul de bine de unul dintre palatele de pe celebra Vale a Loarei din Franţa, *Chateau Cheverny*, construit în stilul clasic al secolului al XVII-lea şi recunoscut drept un exemplu de echilibru şi eleganţă.

Detaliu faţadă

Vedere laterală stânga

Vedere din spate

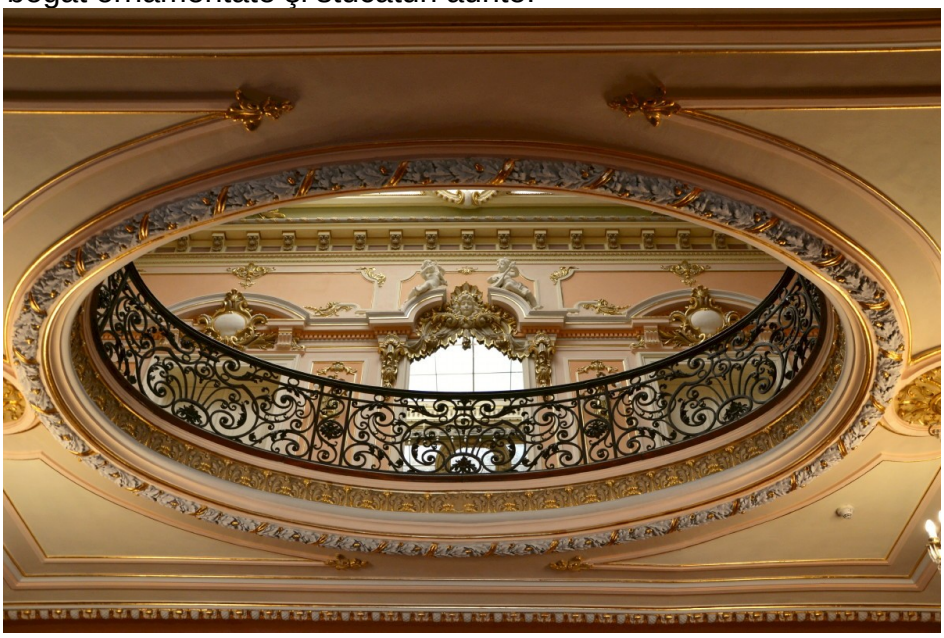

Intrarea din spate (se făcea din strada Romul)

Balcon faţadă spate

Dacă arhitectura exterioară se remarcă prin rigurozitatea execuţiei în ceea ce priveşte ornamentele de pe faţade, ancadramentele ferestrelor ori feroneria care decorează balcoanele, interiorul se doreşte a fi unul cu adevărat impunător. În conformitate cu tipologia locuinţelor de acest fel, palatul are hol de onoare, saloane de primire a oaspeţilor, salon de muzică, sufragerii şi toate celelalte spaţii necesare confortului, dar, mai ales, prestanţei unei familii de un asemenea nivel social. Interiorul reflectă tot ceea ce însemna un ambient luxos: scări din marmură de Carrara, candelabre din cristal de Murano, oglinzi veneţiene, cariatide, coloane cu capiteluri bogat ornamentate şi stucaturi aurite.

Detaliu tavan parter (vedere spre etaj)

Pereţii au fost îmbrăcaţi în mătase de Lyon, iar o parte din plafoane au fost pictate. Întreg interiorul a fost proiectat astfel încât să beneficieze de o foarte bună lumină naturală, cu ferestre largi şi luminatoare care pun în valoare, în orice moment al zilei, cele mai rafinate detalii de execuţie. Echipele de decoratori erau formate din

meşteri străini, în special italieni, iar arhitectul responsabil cu supravegherea lucrărilor era italianul Constantino Cichi.

Vedere de la intrare

Vedere dinspre scări

Holul de onoare este impresionant şi se deschide cu generozitate către cele mai importante saloane de la parter. Încăperile, din stânga intrării, adăpostesc cele mai valoroase piese din patrimoniul Muzeului. În *Cabinetul Brâncuşi* se găsesc cele şase lucrări ale celebrului sculptor Constantin Brâncuşi: *Vitellius*, *Cap de fată* (*Orgoliu)*, *Cap de băiat*, *Coapsa*, *Domnişoara Pogany* şi *Sărutul* (considerată de către istoricii de artă prima sculptură modernă din lume).

Sărutul (piatră de Marna, 1907)

Orgoliu
(bronz, 1905)

Cap de copil
(bronz, 1906)

Domnişoara Pogany
(bronz, copie după var. din 1913)

Câteva dintre operele lui Constantin Brâncuşi: *Cap de băiat*, *Cap de fată* şi *Sărutul,* aflate în colecţia avocatului Victor N. Popp, prietenul de tinereţe şi cel mai important colecţionar român al artistului, au fost expuse în premieră, în perioada 24 - 31 octombrie 1943, când Palatul Jean Mihail a fost deschis pentru prima oară publicului. „*Săptămâna Olteniei*”, aflată sub patronajul Fundaţiei Culturale Regale „Regele Carol I”, era cea mai importantă manifestare expoziţională organizată până la acea dată în zonă. La manifestare a participat mareşalul Ion Antonescu, alături de numeroşi lideri politici. Gândită după modelul expoziţiilor universale, aceasta reunea de la produse agricole, industriale, până la obiecte de artă. S-ar putea spune că atunci a fost începutul, însă palatul a devenit cu adevărat muzeu abia în anul 1954.

Sufrageria palatului

Intrarea în Sala de muzică

Sala de muzică

Obiecte de artă decorativă (sec. al XIX-lea)

Remarcabilă este fosta sufragerie a palatului, cu un plafon impecabil construit din stucatură, astfel încât să imite perfect lemnul, realizat după modelul consacrat în secolul al XIX-lea, la Versailles. Alături se află salonul cu mătase, probabil un fost salon de muzică, după acustica sălii şi cartuşele decorative ce evocă instrumente muzicale. Acestui superb salon i s-a redat întrebuinţarea iniţială datorită **Filarmonicii Oltenia din Craiova** care organizează aici, săptămânal, mini-concerte. Încăperea adăposteşte şi câteva obiecte de artă decorativă din secolul al XIX-lea.

Scările către etaj, cu statuia ctitoului Constantin Mihail

Celellate săli de la parter sunt destinate expoziţiilor temporare. Palatul numără 29 de camere (plus dependinţe) dintre care cea mai spectaculoasă şi cea mai renumită rămâne fără îndoială *Sala Oglinzilor*. Amplasată la etaj, cu deschidere către rotonda de deasupra holului de onoare şi luminatorul principal, dar şi către cele două

încăperi adiacente, Sala Oglinzilor era principala sală de primire a oaspeţilor. Suficient de generoasă pentru a fi folosită ca sală de bal, aceasta se distinge în mod deosebit în toată această atmosferă de bun gust a Palatului. Aici putem admira celebrele oglinzi veneţiene, decoraţiunile bogat ornamentate şi aurite, dar şi cele două candelabre impozante din cristal de Murano.

Scările către Rotondă

Holul de la etaj cu Rotonda

Sala Oglinzilor

În privinţa pieselor de mobilier ori a obiectelor de artă care au întregit aspectul cosmopolit al Palatului, acestea au putut fi procurate, în bună parte, din străinătate, luând în considerare faptul că Mihail avea la Viena rude care deţineau în proprietate, printre altele, şi un magazin de antichităţi.

Palatul a fost acoperit cu ardezie şi dotat încă de la început cu instalaţie electrică, încălzire centrală etc. Preţuit pentru valoarea sa artistică, el a figurat încă din anul 1947 ca unul dintre cele mai importante monumente de arhitectură civilă de la începutul secolului al XX-lea.

Din 1954, ca urmare a deciziei de înfiinţare a unei colecţii de artă prin transferarea clădirii din patrimoniul Ministerului de Interne în cel al Sfatului Popular Orăşenesc, Palatul devine sediu al Muzeului de Artă din Craiova. Astfel, după ce ani de zile găzduise invitaţi de seamă ori fusese în mijlocul evenimentelor politice ale lumii, fosta locuinţă a familiei Mihail a devenit muzeu. Aici a fost mutată o parte din Pinacoteca „Alexandru şi Aristia Aman”, care reprezentase, în fapt, încă din anul 1908, primul muzeu al oraşului (deschis în casa familiei Grigore şi Elena Lăceanu, actualmente Biblioteca Judeţeană „Alexandru şi Aristia Aman”). Pinacoteca cuprindea pe lângă bibliotecă, obiecte cu valoare istorică, piese de mobilier şi tablouri de şcoală olandeză, flamandă, italiană şi franceză (în general lucrări de secol XVII - XIX), pictură şi grafică de Theodor Aman, artă decorativă românească şi străină.

Colecţia Muzeului s-a mărit în perioada interbelică printr-o serie de achiziţii făcute de primăria oraşului, precum şi prin donaţiile: Nicolae Romanescu şi Jean

Mihail (pictură europeană), Cornetti, Glogoveanu ş.a., donaţii care i-au îmbogăţit, în mod considerabil, patrimoniul. Adăpostită în timpul celui de-al Doilea Război Mondial în beciurile Prefecturii, patrimoniul Pinacotecii (cu excepţia fondului de carte, periodice şi manuscrise) este preluat de către Muzeul Olteniei, în anul 1950. Abia din 1954 tablourile, lucrările de artă decorativă precum şi câteva dintre piesele de mobilier artistic, aveau să constituie nucleul unui muzeu de artă cu un statut de sine stătător.

Sala Nicolae Grigorescu

Patrimoniul Muzeului de Artă s-a dezvoltat permanent şi în perioada postbelică, prin importante transferuri de la Muzeul Naţional de Artă al României, fondurile centrale ale statului, dar şi achiziţii, ajungând în prezent la peste 8000 de piese de artă europeană şi artă românească. Colecţia de artă românească constituie cea mai importantă parte a patrimoniului actual şi cuprinde cele mai de seamă nume din istoria artei româneşti: Theodor Aman, Nicolae Grigorescu, Nicolae Tonitza, Ştefan Luchian, Gheorghe Petraşcu, Theodor Pallady, Eustaţiu Stoenescu, Ion Ţuculescu, Gheorghe Anghel, Dimitrie Paciurea ş.a.

Sala Eustaţiu Stoenescu

Sala cu obiecte religioase

Scurt istoric

În palat s-au petrecut de-a lungul anilor câteva evenimente care merită să fie amintite. În anul 1913, în luna mai, regele Carol I şi familia sa au fost găzduiţi în Palatul Mihail. Apoi, în vara anului 1913, în iulie, în timpul celui de-al doilea război balcanic, pentru scurt timp, regele Carol I a locuit din nou aici, iar în 1915 regele Ferdinand. Ultimul descendent al familiei, Jean Mihail, era o personalitate importantă în societatea românească, fiind un apropiat al Casei Regale.

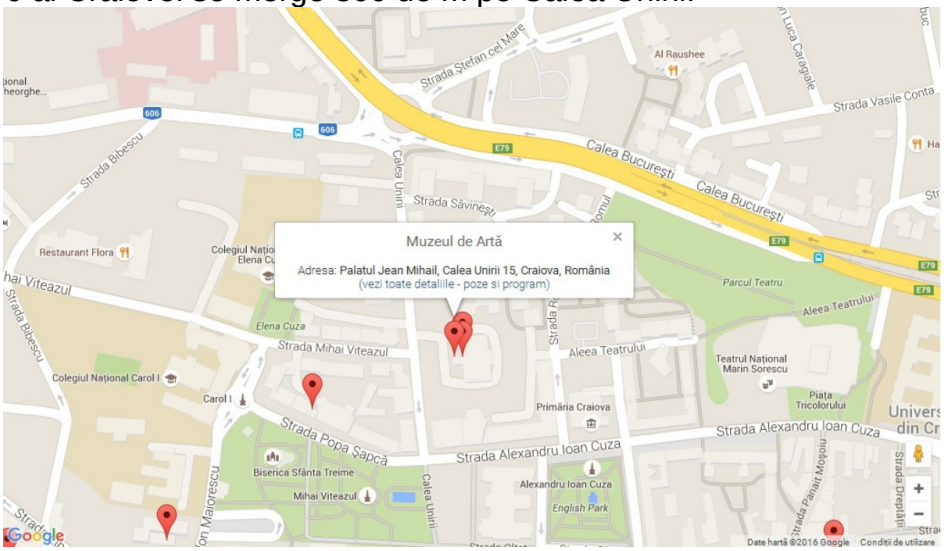
În timpul Primului Război Mondial, când parte din teritoriul României a fost vremelnic ocupat de Puterile Centrale, în palat a fost sediul Comandaturii Germane pentru Oltenia. La sfârşitul verii anului 1940, în palat au avut loc tratativele româno-bulgare, în urma cărora, la 7 septembrie, ţara noastră a cedat Bulgariei Cadrilaterul.

Începând din septembrie 1944, palatul a fost sediul Comandamentului sovietic al Armatei a 53-a. În toamna aceluiaşi an, timp de cinci săptămâni, a locuit şi Iosif Broz Tito, iar în septembrie 1944, s-a încheiat Acordul dintre Comitetul Naţional de Eliberare a Iugoslaviei şi Frontul Patriei din Bulgaria, acord prin care războiul dintre Iugoslavia şi Bulgaria înceta. De aici, Iosif Broz Tito a condus atunci operaţiunile de eliberare ale Belgradului, operaţiuni încheiate cu succes la 20 octombrie 1944.

În 2009, la 100 de ani de la inaugurare, printr-un proiect ce a beneficiat de o generoasă susţinere, atât europeană cât şi din partea autorităţilor locale, Palatul a intrat într-un complex proces de consolidare şi restaurare

Localizare
Muzeul este situat în centrul Craiovei
Adresa: Calea Unirii nr. 15, Craiova, jud. Dolj
Tel.: +40251 412 342
E-mail: muzeuartacv@gmail.com, muzeuartacv@yahoo.com
http://www.muzeuldeartacraiova.ro/

Modalităţi de acces
De la km 0 al Craiovei se merge 300 de m pe Calea Unirii.

Posibilităţi de cazare şi masă în zonă
Hotel Golden House**:** str Brestei, nr. 18, Craiova, Dolj
Tel/Fax: +40 251 406 270, +40 251 406 271
Email: receptie@goldenhouse.ro
http://www.goldenhouse.ro
Hotelul dispune şi de restaurant.

Hotel Euphoria*:** str. Iancu Jianu, nr. 6, Craiova, Dolj
Tel: +40 760 603 034
Fax: +40 351 442 234
Email: office@hoteleuphoria.ro
http://www.hoteleuphoria.ro/

Hotel Ramada Plaza**:** str. Calea Bucuresti, nr 1, Craiova

Tel: +40 351 100 200, +40 351 101 500, +40 374 010 000
Fax: +40 351 100 201
Email: info@ramadaplazacraiova.ro
http://www.ramadaplazacraiova.ro/
Restaurantul ***Ellipse***, situat în incinta hotelului, vă oferă o varietate de preparate din bucataria locală şi internaţională.

Hotel Helin Central***
Str. Alexandru Ioan Cuza, Nr. 14, Craiova, judeţul Dolj
Tel.: +40 351 808 708
Mobil: +40 757 666 999
Fax: +40 757 666 999
E-mail: hotel@helincentral.ro
www.helincentral.ro
Hotelul dispune şi de restaurant.

Surse:
Muzeul de Artă Craiova
Irina Spirescu, “Palatul lui Dinu Mihail din Craiova”. România Culturală, Nr. 46 / 20 noiembrie 2008